

Snel Internet in heel Limburg: vragen en antwoorden uit het Limburgs parlement

Toelichting

Snel internet, of meer algemeen gesproken 'supersnel breedband' is een actueel en belangrijk item, en met vele raakvlakken. Ook binnen de Provincie Limburg heeft dit thema beleidsmatig weer aandacht gekregen. Door de Statencommissie EBD is 5 september 2014 een expertmeeting georganiseerd, waar uitgenodigde experts een (openbaar toegankelijke) toelichting aan de commissie hebben gegeven op diverse aspecten.

Als vervolg heeft de Statencommissie op 19 september een hoorzitting georganiseerd, waar diverse organisaties en bedrijven, gestructureerd naar doelgroep, een nadere toelichting hebben kunnen geven aan de 'Hoorcommissie Brugman'.

Regitel heeft als Limburgse vereniging voor ondernemingen en kennisinstellingen, actief op het gebied van informatie- en communicatie technologie, van de gelegenheid gebruik gemaakt om ook haar visie toe te voegen. Vanwege het belang van het onderwerp, achten wij het gezien de procedure van de hoorzitting wenselijk om via deze compacte 'Ondersteuningsnotitie' de Provinciale Staten aanvullend te informeren.

Achtergrond

Van groot belang voor de interpretatie van de antwoorden op de gestelde vragen is het bredere oogpunt van de technologische en gebruikersgerelateerde trend van spraak naar data naar video. Daarbij telt de maatschappelijke achtergrond erg zwaar: de transformatie van de zorgsector in combinatie met steeds toenemende vormen van plaats- en tijdonafhankelijk werken.

Daarbij moet rekening gehouden worden met het vervagen van de grenzen van werk en privé (maatschappelijk) en van vast en mobiel (technologisch), zowel bij consumenten als bij bedrijven. Als we praten over 'snel internet' hebben we het in eerste instantie over 'infrastructuur', waarbij die infrastructuur uitdrukkelijk bestemd is om 'diensten' te kunnen aanbieden aan consumenten en bedrijven. In Nederland is slechts een beperkt aantal grotere netwerkoperators relevant.

Economische achtergrond is de mogelijke fusie tussen UPC en Ziggo, en de mogelijke verkoop aan Vodafone. Over de andere landelijke (glas)netwerkaanbieder voor consumenten, Reggefiber, moet toezichthouder ACM nog een besluit nemen over de volledige overname door KPN. Uit dienstenperspectief geldt de trend naar het toenemende belang en gebruik van Video. Denk aan maatschappelijk gewenste verschijningsvormen naast bijv. You Tube: Video contact, Video instructies, Video journaal, Video events, Video meeting, Video on demand, Serious gaming e.d.. In technologisch perspectief spelen de bandbreedte, de kwaliteit en synchroniteit van de verbinding een belangrijke rol. In sociaal-maatschappelijk perspectief is er grote impact op de werkgelegenheid, niet alleen tijdens de aanleg (bouw, toezicht, begeleiding, advies) maar ook daarna (dienstenaanbod, beheer etc.). De economische spin-off en verbetering van het vestigingsklimaat is groter dan alleen extra internetcapaciteit voor consumenten thuis.

Omwille van het overzicht is deze notitie verder opgebouwd aan de hand van de 4 vragen van het Limburgs Parlement.

1. Wat is de reden van het niet beschikbaar zijn van snel internet in heel Limburg?

Deels zijn die redenen niet provincie-specifiek en gelijk aan de situatie in de rest van Nederland (en daarbuiten). De historische achtergrond is van belang met enerzijds het aloude KPN-netwerk en de vroegere (gemeentelijke) kabelnetten die zich ontwikkeld hebben tot 'openbare elektronische communicatie-infrastructuren'. Anderzijds zijn er (relatieve) nieuwkomers als Reggefiber (glas voor consumenten), Vodafone (mobiele netwerk) en Eurofiber (zakelijk glas).

De door de overheid nagestreefde concurrentie op netwerk/infrastructuurniveau heeft geleid tot een status in Nederland die voor ligt op menig ander land qua uitrol en capaciteit. Steeds meer zijn bedrijfsmatige eisen bepalend en de hoge investeringslasten in de buitengebieden hebben bij alle partijen geleid tot een focus op bestaande gebruikers en doorontwikkeling van het dienstenpakket. Economisch is vanuit de marktsector de ontsluiting van buitengebieden nauwelijks interessant te noemen. De bedrijfsmatige belangen van de bedrijven zijn moeilijk te matchen met de sociaal-maatschappelijke en dienstenbehoefte in de buitengebieden.

2. Wat zijn de verwachtingen/ontwikkelingen in de komende 10 jaar v.w.b. beschikbaarheid van snel internet in Limburg?

Onder verwijzing naar het voorgaande is de stellige verwachting dat, behoudens externe impulsen en initiatieven, en zolang de concurrentie op infrastructuurniveau plaatsvindt, de ontwikkelingen niet erg veel anders zullen zijn dan de afgelopen periode. Ook een relatieve nieuwkomer als Reggefiber verglaast vooralsnog nadrukkelijk geen buitengebieden. De druk op ontsluiting komt vooral vanuit individueel of lokaal-collectief gebonden initiatieven, corporaties etc.

Gemeenten zoeken vertwijfeld naar een verantwoorde middenweg tussen de behoeften van een deel van hun inwoners (gelijkheid), beperkte financiële middelen (bezuinigingen), andere focus (transities en decentralisaties) en juridische vraagstukken (europese regels over staatssteun). Oftewel: waar een wethouder enkele jaren geleden verheugd was te melden dat met de komst van een Reggefiber zijn/haar gemeente verglaasd zou worden, ligt de pijn daar nu juist bij het niet kunnen uitleggen waarom een klein deel van de inwoners geen glasvezel (of breedband) kan krijgen.

3. Wat dient nu te gebeuren om snel internet in heel Limburg binnen een termijn van 5 jaar te realiseren en welke kosten zouden hiermee gemoeid zijn?

Deskundigen zijn het er merendeels over eens dat dit alleen met glasvezel (à la Reggefiber) realiseerbaar is. Dit los van de discussie over de vooralsnog grote (en nog steeds groeiende) mogelijkheden van de netwerken van Ziggo en UPC. Dan moet geborgd worden dat partijen niet (meer) op glasvezelinfrastructuren gaan concurreren, maar op diensten over de glasvezel! Evenals een prachtige autosnelweg met ontsluitingswegen geen zin heeft zonder voertuigen en personen die er gebruik van maken, moet ook een digitale infrastructuur het belang vooral ontlenen aan het dienstenaanbod over die infrastructuur.

Samenwerking is in elk geval noodzakelijk, ook tussen overheid en marktpartijen! De Provincie Limburg zou, samen met huidige institutionele netwerkaanbieders, zoals KPN (Reggefiber), Ziggo, maar ook met Vodafone, Eurofiber en Rabo CIF een masterplan kunnen uitwerken.

Daarin moeten die partijen zich kunnen vinden en moet er uiteindelijk een echte OPEN (glasvezel)infrastructuur ontstaan waarop dienstenaanbieders hun diensten eenvoudig en effectief bij bedrijven en consumenten kunnen aanbieden.

Vanuit provinciaal perspectief geldt dat de breedbanddienstenontwikkeling midden in de maatschappij staat (zorg, welzijn, veiligheid, onderwijs, economie etc.). Dit is geen eenmalig aandachtspunt voor de provincie! Breedband kan een enorm sterke faciliterende factor zijn voor behoud of versterking van sociaal-maatschappelijke dienstverlening. Breedband kan juist door het digitale en virtuele, lokatie-ongebonden, karakter versterkend werken, ook op regio-, wijk- of buurniveau! Het stimuleren van (ook regionale) dienstenontwikkeling leidt tot meer regionale werkgelegenheid.

Meer nadruk op de dienstenpotentie en op de te verwachten inkomsten uit diensten, verkleint het eenmalige belang van de discussie over de aansluitkosten. Natuurlijk moet een investering in de aansluiting en ontsluiting eerst plaatsvinden, en is dat vooral een kwestie van het verkrijgen van financiering. Zo kan de vraag gesteld worden waarom er concurrentie op netwerkniveau moet zijn; kun en mag je je afvragen of één 'Provinciale Kabelstaat' denkbaar is?

Ook bij nutsvoorzieningen als gas, elektriciteit en (drink) water is lang geleden door overheden met bedrijven en inwoners geïnvesteerd in de aansluiting, maar zo'n 100 jaar later is vooral belangrijk wat via dat netwerk getransporteerd kan worden.

4. Welke kansen biedt snel internet voor de ontwikkeling van (de dienstverlening van) uw organisatie?

Voor de leden van Regitel (en dus voor een deel van het bedrijfsleven in Limburg!) zou dit een uitermate mooie voorwaarde zijn om in en vanuit onze provincie innovatieve diensten (door) te ontwikkelen, waarmee een unieke voorsprong op het gebied van kennis en ervaring verkregen kan worden. Dat met als resultaat een mooi "exportproduct" van onze ICT-bedrijven en kennisinstellingen. Onze Provincie kan dan nationaal en internationaal (ook als grensregio) een fantastische, open, proeftuin zijn voor dienstenontwikkeling met koppelingen naar Brightlands, Smart services hub en dergelijke! De regionale werkgelegenheid is daarmee zeer gebaat.